

ρακολουθήσω τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν σας. Ἐνόμιζον ἄχρι τοῦ νῦν ὅτι ὁ Ἑρμῆς, εἴτε Κερδῶς εἴτε Λόγιος εἴτε ὁπωσδήποτε ἄλλως ὀνομαζόμενος ἦτο τὸ αὐτὸ πρόσωπον· νῦν ὁμῶς βλέπω ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀλλ' οὐδὲ γινώσκουσιν ὁ εἷς τὸν ἕτερον. Κρίμα!

Ἄν ὁ Κερδῶς εἶχε καμιά δόσοληψία μὲ κανένα Λόγιον, ἢ ἂν σας ἐτύχαινε ποτὲ νὰ ἀκούσετε κανένα μᾶθημα γλωσσολογίας, τότε θὰ ἐγινώσκατε ὅτι μόνον τῶν ζῶων αἱ γλῶσσαι δὲν ἀλλάζουν, καὶ ὅτι ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Πλάτων, οἱ Πατριάρχαι καὶ αἱ ἐν μέσῳ ἀτελευτήτων βασιάνων ἐκπνεύουσαι Ἑλληνίδες παρθέναι, ἂν δὲν εἶναι σύγχρονοι, δὲν γίνονται νὰ μιλοῦν τὴν ἴδια γλῶσσαν, τουλάχιστον ὅπως τὸ φαντάζεσθε. Ὡστε μὲ ἐκεῖνο πού λέγετε, ὄχι μόνον ὁ Λόγιος Ἑρμῆς δὲν εἶναι σύμφωνος ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀστρονόμος θὰ ἔχη ἀντιφράσεις μὲ τὸ «εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα».

(ἀκολουθεῖ)

M. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γράφει καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ Σακέτου (δόδος Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ), πωλοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἓνα καὶ 1,25 φρ. γρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, τὰκόλουθα βιβλία: Τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸνεῖρο τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΛΗ «Ἦλιος καὶ Φεγγάρι» — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις» — τοῦ ΒΕΤΑΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ρωμισσῆς», «Μαζώχτρα καὶ Βρουκόλακας» καὶ «Νησιώτικες Ἱστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οἱ σκιὲς μου» — τοῦ Χ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ «Ὁ Μὲγ' Ἀλέξανδρος» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «τὸ Ἀνεχτίμητο» (δρᾶμα) — τοῦ ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατριδα» — τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ παλιὰ καὶ τὰ Καινούρια» — τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιὰ» — τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανὸι καὶ πεθαμένοι» καὶ «Ὁ Ἄσματος» (δρᾶματα) — τοῦ ΔΟ. ΓΟΥ «Ἀδελφὲς καὶ Χλόη» (μεταφρ. Βουτιερῆ) — τοῦ ΕΥΡΥΠΙΔΗ «Ἡ Μήδεια» (μεταφρ. Περγιαλίτη) — τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «Ὁ Αἴας» (μεταφρ. Ζήσιμου Σίδερη).

Ἡ ΓΑΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλεξ. Πάλλη δρ. 2 καὶ φρ. γρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ.

Ὁ ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάντρας Παπαμάρκου, χρυσοδεμένος, δρ. 1 1/2 καὶ φρ. γρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἰαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι» — «Τρισυγγενη» — «Γράμματα» — «Ἀσάλευτη Ζωή», 6 δρ. ἀντίς 12 πού πωλοῦνται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἦν τῆς Ἐπαρχίας 6,50 καὶ γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ 7 φρ. γρ. δίχως ἄλλο ἐξόδο γιὰ τὰ ταχυδρομικά.

Τὸ γράφει τοῦ «Νουμά» προμηθεύει στοὺς συνδρομητὰδες τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὅποια βιβλία τοῦ ζητήσουνε, χωρὶς καμιά ξεχωριστὴ προμήθεια, ἐξὸν τὰ ταχυδρομικά.

Τόμοι περασμένοι τοῦ «Νουμά» πωλοῦνται μοναχὰ τοῦ Β', Γ' καὶ Δ' χρόνου 15 δρ. ὁ ἓνας. Τοῦ πρώτου χρόνου δὲν ὑπάρχουν.

Ὁ ΝΟΥΜΑΣ,
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα 4φ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. γρ. 10.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου, (Ὁφθαλματρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξόρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [δόδος Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ]. Στὸ Βό' ο βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συνδρομὴ πλερώνεται μπρὸστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις — Ἐκλογικὴ ἀποτυχία τοῦ Τύπου — «Ἀκρόπολις» καὶ «Νουμάς» — Ἐπίσημα ἀποτελέσματα τῆς ἐκλογῆς.

ΟΧΙ προκήρυξις τυπικῆ καὶ συνηθισμένη, ἀλλὰ κήρυγμα ἐθνικὸ εἶναι τὸ ἄρθρον τοῦ Φωτιάδη ποὺ δημοσιεύουμε στὴν πρώτη σελίδα. Ὁ σοφὸς πατὴρ τῆς Πόλης καὶ θειὸς ποιητὴς τῆς Ἰδέας, ἐκεῖνος ποὺ τόσο ἀλύπητα κουρέλιασε τὸ ἀντικειμενικὸ μας σύστημα καὶ τόσο φωτεινὰ μᾶς ἔδειξε τὸ δρόμο τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας ἀναγέννησις στὸ σοφὸ βιβλίον του, ἔρχεται σήμερον, μὲ τὸ διαγωνισμὸν ποὺ προκηρύχθει, νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον ποὺ ἀρχίνησε δῶ καὶ δύο χρόνια ὁ «Νουμάς» μὲ τὸ διαγωνισμὸν τοῦ γιὰ Ρωμαϊκὸν ἄσφαθητάρη.

Ὁ διαγωνισμὸς κείνος πέτυχε, ὄχι μόνον γιὰ τὸ γράφειν ἄσφαθητάρη τῆς προκοπῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ βραβεῖον ἄσφαθητάρη, ὅσα δημοσιεύτηκε στὸ «Νουμά» τὸ χρονοκρίτησαν καὶ ἀθροῦσαι ζένοι στὴν ἀγῶνα μας, καὶ δασκάλου καθαρευουσιάνου ἀπόμα.

— Νᾶ, μὲ τίνιο βιβλίον ἔπρεπε νὰ μαθαίνει τὰ πρῶτα γράμματα τὸ Ρωμαῖοπουλοῦ! εἴ ανε. Μὰ τοῖς κοτᾶει νᾶν τὸ μάσαι καὶ στὸ σκολιό;

Στὸ σκολιό δὲ θᾶν τὸ μάσαι κανένας· στὸ σκολιό θὰ μπαί μοναχὸ τοῦ μᾶ μέρα, ὅταν τὸ ἔθνος ἀνοίξῃ τὰ μάτια του καὶ σπᾶσι τῆς ἀληθείας τοῦ σκολαστικισμοῦ καὶ τῆς στενοκεφαλίας ποὺ τὸ δένονε χρονοπόδαρον σήμερον. Καὶ ἡ

μέρ' αὐτὴ δὲ θάρρησι, καὶ δὲν πρέπει νὰ γῆσι, νὰ φῆι— γιὰτὶ δὲ θάρρησιν νὰ γυνοῦμε δια μονομίας τὰγαθὰ πού μᾶς φιλοδώρησε ὁ σκολαστικισμός.

«Ὅσοι νιώσουνε τί πάθους κρῆβει ἡ προκήρυξις αὐτὴ», λέει ὁ Φωτιάδης, πρέπει νὰ μᾶς ποῖνε καθαρὰ καὶ ἔσπερα τὴ γνώμη τους πᾶνον στὸ σπουδαῖο αὐτὸ ζήτημα. Καὶ τοὺς πάθους αὐτοὺς, περισσύτερον ἀπὸ τοὺς δασκάλους πρέπει νᾶν τοὺς νιώσουν οἱ γονεῖς· γιὰτὶ αὐτοὶ βλέπουνε ἀπὸ σιμώτερα τὸ σκράβωμα καὶ τὴ στέρωσι τοῦ νοῦ καὶ τὸ παραμόρφωμα τῆς ψυχῆς πού παθαίνουν τὰ παιδιὰ τους στὰ Ρωμαϊκά σκολιά. Ἰδοὺ τί μᾶς ἔγραφε ἓνας γονεὺς τίς προάλλες: «Ὁ μικρὸς μου ὁ γιὸς ἀρχίνησε μαζὶ Ἀγγλικά σπᾶν καὶ Ἑλληνικά στὸ σκολιό, καὶ στὸ σπᾶν. Δὲν περᾶσανε δύο χρόνια καὶ μᾶ μέρα νὰ τὸς καὶ μπαίνει καταναχτισμένος στὸ γραφεῖο μου καὶ μοῦ λέει: «— Ἐγὼ, πατέρα, δὲν κάνω πιά Ἑλληνικά, δὲν καταλαβαίνω τίποτε!» Ἀξέχαστη θὰ μοῦ μένει ἡ μέρα κείνη. Καὶ τὸβγαλο ἀπὸ τὸ σκολιό τὸ παιδί, γιὰτὶ τὸ παιδί εἶχε δίκιο καὶ τὸ σκολιό ἄδικο».

Πόσοι γονεῖς, καὶ ἂν δὲν ἀκοσανε ἀπὸ τὸ παιδί τους δασκάλους ὁ σεβαστὸς φίλος ποὺ μᾶς γράφει, δὲ θᾶν τὸ συλλογιστήκανε μοναχὸι τοὺς καὶ δὲ θὰ λυπηθήκανε τὰ κακομοιριασμένα τὰ παιδιὰ τους; ποὺ σκρᾶβώνονται ἄδικα τῶν ἀδικωνε, πού ἀποκοιτανόουνται, πού μαθαίνουν πράματα περιττά, ὄχι γιὰ νὰ ζήσουνε μ' αὐτὰ, ἀλλὰ γιὰ νᾶν τὰ ξεχάσουν ἢ θέλουνε νὰ ζήσουνε;

Ἡ προκήρυξις τοῦ Φωτιάδη ἀγγίζει ἓνα θέμα σπουδαῖο πού ἀξίζει νὰ συζητηθῇ πλατιά· Καὶ στὴ συζήτησι αὐτὴ κατεροῦμε νὰ κατεβῶν ὄχι οἱ ἀληθινοὶ πατριῶτες, ὄχι οἱ γνωστικοὶ ἀθροῦσαι, ὄχι οἱ δασκαλοφραμακωμένοι Ρωμοῖ. Μεγάλη εἶναι ἡ ἀνάγκη, μεγάλη καὶ βιαστική. Καιρὸς νᾶν τὸ νιώσουνε

ΔΕ χαίρομαστε πού δὲν πέτυχε ὁ Γεννάδιος, γιὰτὶ καὶ ὁ Καλλιφρονᾶς πού πέτυχε δὲ μᾶς συγχινεῖ καὶ ὁ Ζυγομυλᾶς νὰ πετύχαινε δὲ ἡ μᾶς ἐνθουσιάζει. Χιρήκαμε μοναχὰ πού μὲ τὴν ἀποτυχία τοῦ Γενναίου τῆς ἔπαθε καὶ ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος, ἀπὸ ἀποδείχτηκε θεωράμερον πᾶ πῶς οἱ φωνεῖς τοῦ δὲν πιάνουνε κ' οἱ μελοδραματικῆς του κορῶνες δὲ συγχινόνε κανένα. Τῆς ἐκίωσε πᾶ ὁ κόσμος καὶ δὲ τίς πολυπιστεῖται.

Ὅσοι ξέρουμε πῶς γράφονται οἱ σημερινὲς καὶ ποιᾶ ἑλπίστρια ταπεινὰ κουρνέζονε τίς περισσότερες ἀπ' αὐτῆς (ἐξαιρέσεις βέβαια ὑπάρχουν παντοῦ καὶ πάντοτε), οὔτε τὰ παινεμάτᾶ τους οὔτε τίς κατηγέρεις τους πιστεύουμε, μᾶ τὰ φιλοσκοκινίζουμε ὅλα νὰ δοῦμε ἂν ὑπάρχει καὶ στυρὶ σιμιγᾶλι μέσα στὸ τίς πιστοῦρον. Τὸ ἴδιο φηίνεται ἀρχίνησε νὰ κάνει καὶ ὁ λαὸς κ' ἐστὶ ἡ ἀποτυχία τοῦ Γενναίου μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ καὶ ἀποτυχία τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου.

Ἡ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» τῆς περασμένης Κυριακῆς ἀνακάλυψε πῶς ὁ «Νουμάς» πολέμησε τὸν Γενναῖον, γιὰτὶ ὁ Μεσσίας τῆς ἐτολμήσε τότε εἰς τὰ Ἐυαγγελικά δὲ ἐπιστολῆς του εἰς τοὺς «Καιροῦς» τοῦ Λονδίνου νὰ μὴ ταχθῇ μὲ τὸ

καὶ τῆς φερνότανε ἀκόμη πῶς ψυχρά. Ζηματίστηκε φαίνεται· ἡ νύφη μὲ τὴ νεβραστένεια. Λοιπὸν ἔτσι; Καλὲ ἀρρώστια εἶναι ἀφθῆ; Καπρίτσια καὶ παρκαξενίς. Πᾶνε οἱ ἐλπίδες. Πᾶνε πού πᾶνε. Δὲ γελιέται γιὰτὸς σὸν τὸν κ. Ἀμάρο.

Πίστη στὸν κ. Ἀμάρο εἶχανε ὅλοι τοὺς καὶ δὲν πρέπει νὰ θαρροῦμε ἀπ' ὅσα ξειστορήσαμε πῶς πιστὴ δὲν ἀξίζει ὁ κ. Ἀμάρος. Μπορεῖ νὰ μὴ σκότωνε τὰ μυκᾶ τὸ μὲ τὴν Κατινούλα. Μὰ τὸ λεγόμενον ἐπαγγελματικὸ χρέος ἔχει μεγάλη δύναμη στὴ Γαλλία, δηλαδὴ τὸ χρέος σου ἐκεῖνο πού πρέπει πάντα νὰ τὸ κάμης, γιὰτὶ τὸ ἀπάγγελμά σου τὸ γράφει. Ὁ κ. Ἀμάρος μάλιστα θὰποροῦσε ἂν ἀξάφνα πῆγαινε νὰ τοῦ πῆς πῶς ἀμελοῦσε τὴν Κατινούλα, ἐπειδὴ κ' εἶτανε δουλικὸ, καθὼς τὴν ὠνόμαζε καὶ ὁ ἴδιος, σὰ νὰ μὴ γινώριζε ἀπὸ χρόνια τὸνομά της. Καὶ τόντις ὁ ἀγάθος μᾶς ὁ γιὰτὸς πάθαινε κάτι πού θὰ τᾶποκαλοῦσαμε παραξενὸ, ἢ δὲν τὸ πάθαινε ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς. Τόσο φυσικὸ μᾶς εἶναι κάποιον ἀσύνειδό μᾶς καταφρόνιο ἢ σὸν προτιμάτε κάποιον ἰδιαιτέρην ἀκαταδεξιά πρὸς ἄτομον παρκακατιανῆς σειράς, εἶναι μέσα μᾶς ἡ περηφάνεια τόσο βαθεῖα βιζωμένη πού τὸ καταφρονοῦμε καὶ δὲν τὸ ξέρουμε. Διγώτερον θὰ φροντίσουμε γι' ἀφτὰ παρὰ γι' ἄ-

τομα τῆς σειράς μᾶς καὶ ὅταν τύχη καὶ φροντίσουμε, θὰπατήσουμε κιάλας ξεχωριστὴ βνωμοσύνη, πού δὲ μᾶς περᾶ, τουλάχιστον μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, νὰ τὴν ἀπατήσουμε ἀπὸ τοὺς δικούς μᾶς. Δὲ φροντίζουμε καθαρὸτ' ἐβεργετοῦμε. Ἡ ἀθροπότης γιὰ μᾶς ἔπρεπε νᾶναι διαιρεμένη σὲ δύο μερίδες, δίχως νὰ γυρέβουμε τάξεις κοινωνικῆς, σὲ παθιασμένους καὶ φτυχισμένους. Τοὺς πρώτους ἔπρεπε νὰ δουλέβουμε, νὰ τοὺς ἀγαποῦμε καὶ κεινοῦς, ἅμα ἡ ἀγάπη μᾶς τοὺς χρειαστῇ. Μὰ ὁ κόσμος ἄλλιως τὰ κανόνισε τὰ πράματα, χωρὶς καὶ νὰ τὸ φταίῃ. Ἐνα βροῦχο, ἓνα καπέλλο, ἓνα φέρισμο κ' ἓνα βῆμα κάποτες ἀρκοῦνε γιὰ νὰ σοῦ ἀλλάξουνε γνώμη καὶ καρδίαν. Βέβαια πῶς ὁ κ. Ἀμάρος, σὸν ἔτρεχε στῆς κ. Ἄννας καὶ σὸν πρόσμενε τὴν Κατινούλα στὸ σπουδαστῆρι του, τίς ἔβλεπε μὲ διαφορετικὸ μάτι καὶ τίς δύο. Κυρία ἢ μᾶ, δούλα ἢ ἄλλη. Κύριος ὁμῶς καὶ ὁ γιὰτὸς. Τὸ κάτω κάτω ἴσως καὶ τοῦτο μᾶς τὸ φέρνει ὁ νόμος τῆς συντροφιάς, ἴσως ἡ δύναμη τῆς συμπάθειας, ἴσως ἡ συναθροπία, ἴσως ἡ ψυχοπονεια μᾶς τὸ θέλει, καλῆτερα νὰ τὰ ταιριάζουμε καὶ πῶς ἐφκολα μὲ κεινοῦς πού μᾶς μοιάζονε, καὶ νὰδικοῦμε τοὺς ἄλλους.

Ζήτημα δὲν ὑπάρχει πῶς τέτοιο ἀξεδιόκλυτο αἰσθημα εἶχε μέσα τοῦ ὁ κ. Ἀμάρος γιὰ τὴν Κατινούλα. Μὰ γύρεβε κιάλας, γύρεβε νὰ μᾶθη ἀπὸ τί ἔπασκε τὸ παιδί, νὰ τῆς διορίσῃ καὶ τὰ κατὰλληλα γιὰτὸς. Ὁ γιὰτὸς πάντα συλλογιέται τὴ γιὰτὸς τῆς, ὅπως τοὺς στίχους τοῦ ὁ ποιητῆς ἢ ὁ παπουτῆς τῆς παπούτσια του. Ἀκόμη καὶ δὲν πῆγαινε σπᾶν τοῦ ἡ Κατινούλα, καποτες, ὅταν ἀδειάζει, προσπαθοῦσε νὰ καταλάβῃ καλὰ καλὰ τὴν ἀρρώστια κ' ἐνοιωθε μοναχὸς τοῦ πῶς δὲν τὴν καταλάβαινε, ἀπὸ μὲ τὴ θεραπευτικὴ του δὲν κατώρθωνε ὡς τώρα νὰ τὴ γιὰτὸς. Ἦν τοῦτο χαροῦσε σὸν τὸ στοχαστῆκε πῶς μπορεῖ νᾶτανε καὶ νεβραστένεια. Τοῦ Λούδρου τὸ ἱστορικὸ τὸν ἠσύχασε μὲ στυγῆ, γιὰτὶ τοῦ ἔδινε δίκιο. Καὶ πάλε ὁμῶς δὲν τᾶβγαζε πέρα. Δὲ φελοῦσανε τᾶντινεβραστένεια πού τῆς παρᾶγγελε. Ἀξάφνα κατὶ ἀκολούθησε ὅλους διόλου ἀλησμόνητο πού τοῦ ἦρθε τὸ φῶς.

Ὁ ἀδερφὸς τῆς Κατινούλας ἔπεσε ἀρρώστος βιαιά. Τυχαίνει συχνὰ στὴ ζωὴ νὰ λέμε πῶς ὁ τάδε εἶναι γίγαντας σωστός, κοτῆ μὲ παλληκᾶρι, καὶ ἀδύνακτο νὰ πάθῃ τίποτε. Τὸ λένε μαζὶ μὲ τὸν κόσμο καὶ τὰ παλληκᾶρια ἴσως γιὰ τέτοιο λόγο τοὺς φαίνονται καὶ τὰ δύναντα δυνατὰ· πᾶμα δὲν εἶναι πού

μέρες του Ψυχάρη και του Πάλλη, αλλά να πολεμήση αυτούς και την γλώσσαν τους».

«Αδικο ή «Ακρόπολη» δεν έχει, μα θαρρούμε πως τότε το μεταφρασμένο Βαγγέλιο δημοσιεύτηκε στην «Ακρόπολη» κι όχι στο «Νουμά»—που πάει να πει πως τότε ή «Ακρόπολη» δεν έβριζε τον Ψυχάρη και τον Πάλλη και τη γλώσσα τους, αλλά το Γεννάδιο. Μήπως λέμε ψέματα; «Μωρέ τύπος!» που λέει και λόγου της.

*

ΚΑΠΙΟΣ φίλος τῆ Δευτέρα βραδὶ μᾶς ἔστειλε στὸ γραφεῖο μας τὸ ἀκόλουθον σημείωμα:

Ἐπίσημα ἀποτελέσματα τῆς ἐκλογῆς

Γεννάδιος—Ὅχι βουλευτής.

«Ἐπιερώνη»—Παράγγειλε στὴν Εὐρώπη καινούριο πιεστήριο.

«Πατρίς»—Ἐπλήρωσε μερικὰ τῆς χρέης κτλ.

Τὸ πρῶτο εἶναι βέβαιο. Τάλλα δύο λέγονται, μὰ μπορεῖ νάιναι κὶ ψέματα δὲν ξέρουμε.

Ο ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ

Τὸ παρασμένο Σαββάτο εἶμουνα στὸ μάθημα τοῦ κ. Χατζηδάκη. Στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ εἶπα: Δόξα νάχει ὁ Θεός. Ὁ Χατζηδάκης ἔλεγε ἐκεῖνο πού θῆλεγε στὴ θέση τον κάθε σοβαρὸς καὶ τίμιος ἐπιστήμονας.

Ἐλεγε πὼς δὲν πρέπει νὰ νομιζοῦμε βλαβερό τὸν ἀγώνα γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ἐνας παλαιὸς ἔλεγε «ὁ πόλεμος πάντων πατῆρ» καὶ ἀπὸ τὸν πόλεμο πάντα καλὸ μπορεῖ νάβγῃ. Εἶπε ἀκόμα, πὼς δὲν πρέπει νὰ πάρουμε γιὰ προδότες ἐκείνους πού ἔχουνε ἀντιθετὴ ἰδέα, ἔχοντας πάντα ὑπ' ὄψιν, πὼς καὶ κείνοι φροντίζουν γιὰ τὸ καλὸ, ὅπως κ' ἐμεῖς. Κ' ἔτσι νὰ μὴ πολεμοῦμε μὲ βρισίδια, παρὰ μὲ λογικὰ καὶ σωστὰ ἐπιχειρήματα. Ὡς ἐδῶ καλὰ.

Κατόπι ὅμως στὸ ἴδιο μάθημα, —ξεχνώντας τὸ τί εἶχε πεῖ, μᾶς ὠνόμασε χυδαιομανεῖς, βρίζοντας μὲ μιὰ λέξη καὶ μᾶς καὶ τὴ γλώσσα. Εἶπε πὼς ὁ Νουμάς πάγει χάρισμα σ' ὅλους τους καθηγητάδες τῆς Ἐβρώπης, ἴσως ἐπειδὴ νόμισε πὼς ὁ «Νουμάς» εἶναι τὰ δικὰ του τὰ «Πάτρια» πού πᾶνε χάρισμα σὲ 20 χιλιάδες ἀθρώπους, κι ὁ Λαμβέρτης παίρνει ξεχωριστὰ 300 δραχμὲς τὸ μῆνα. Ὁ «Νουμάς» δὲν πάει χάρισμα σὲ κανένα, οὔτε στοὺς συνεργάτες του ἀκόμα. Ὁ «Νουμάς» πάει χάρισμα μόνο σὲ 4 ἐπίσημους καθηγητάδες, κι ἀπὸ τὸ γιὰ τιμὴ, στὸν Krumbacher δηλαδὴ, στὸν Hesseling, στὸν

Thumb καὶ στὸν Dieterich. Ὁ «Νουμάς» δὲν ἔχει ἐξοδα ὑπερσείας, μήτε μιὰ δεκάρα, καὶ τὸ φύλλο ἀκόμα τὸ διπλώνει ὁ ἴδιος ὁ Ταγκόπουλος μὲ τὸν ὑποφαινόμενο καὶ μερικοὺς ἄλλους φίλους, δικηγόρους, φαρμακοποιούς καὶ φιλολόγους. Παρακαλοῦμε τὸ Χατζηδάκη νὰ μᾶς δείξει τὸν πέμτο καθηγητὴ πού παίρνει τὸ «Νουμά» στὴν Ἐβρώπη χάρισμα.

Τὴ γλώσσα τῶν αἰθουσῶνε δὲν ἀνάφερε. Μᾶς εἶπε ὅμως νὰ γράφουμε ὅπως θὰ μιλοῦσαμε σὲ γυναῖκες, χωρὶς νὰ μᾶς κοροιδέψουνε γιὰ ἐλληνικοῦρες καὶ νὰ μᾶς γελάσουνε γιὰ χυδαῖες λέξεις. Ἡ γλώσσα τῶν αἰθουσῶνε, ὅπως ξέρετε, εἶναι δύο λογιῶν. Ἡ μιὰ εἶναι ὀλότελα γαλλικὴ, κ' ἡ ἄλλη πού συσταίνεται εἶναι ἐκεῖνη πού ἀναφέρει τίς «Γλωσσολογικὲς μελέτες» τοῦ Σελ. 351—2. Νὰ τί λέει ἐκεῖ: «Τοῦναντίον ὁ κ. συγγραφεὺς τοῦ ἐν σελ. 77—8 Κοροῦ τοῦ κ. Ἀσημάκη δὲν ἐπιτηδεύει νὰ ὀμιλήσῃ καθαράν καὶ ὀμαλὴν τὴν δημοτικὴν, ἀλλ' ἀναμιγνύει, καθὰ καὶ ἡ λαλοῦσα κοινωνία, καὶ ἀρχαῖα καὶ νέα κὶ ξένας εἰς λέξεις, καὶ ὅμως... δὲν παρέρχει εἰς ἡμᾶς τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ξένου καὶ ἀήθους, διότι ἀληθῶς οὕτω περίπου λαλοῦμεν». Θέλετε κ' ἓνα παραδειγμα; Ὅριστε: Ἀφίης τις ἡμέρες δὲ διάβασα ἐφημερίδα. Je ne sais pas εἰ μοῦ συμβαίνει. Καμαρώστε τὸ Χατζηδάκη καὶ τὴ γλώσσα του.

Εἶπε κ' ἓνα ἄλλο ἀκόμα. Πὼς λέμε παραγγελιά, δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ ποῦμε καὶ ἀγγελιά καὶ εἰσαγγελιά, ὅπως θέλουν ἀπτοί (οἱ χυδαιομανεῖς), παρὰ ἀγγελία καὶ εἰσαγγελία. Μὲ ὁ Δάσκαλός μας ὁ Ψυχάρης κ' ὄλοι ἐμεῖς ἔχουμε τόσα σὲ ἴα, πού εἶναι καὶ ντροπὴ νὰ τοῦ ἀπαντήσουμε σ' ἀπτό πού λέει, καὶ νὰ γυρέθουμε μὲ φανάρι νὰ δείξουμε τὸν ἥλιο. Ἦθελα νὰ μάθω ἓνα πρᾶμα μονάχα, ἂν οἱ ὀδηγίτες πού ἔδωκε στὴν Πανεπιστημιακὴ νεολαία γιὰ τὸν ἀγώνα τὸ γλωσσικὸ συμφωνοῦνε μὲ τὸ βρισίδι πού μᾶς ἔδωκε στὸ ἴδιο μάθημά του καὶ μᾶς εἶπε χυδαιομανεῖς καὶ μ' ἀπτός τις συκοφαντίες κι ἄλλες ἀκόμα, πού βαριέμαι καὶ νὰ τις γράψω.

ΧΑΡΑΛ. ΑΝΤΡΕΑΔΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Ἐν τούτοις ὅμως ἡ Διευθύνσις τῶν Γυναικείων φυλακῶν, ἐπειδὴ ἡ τέως θαλαμηπόλος, ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ ἦτο παλκιανὴ, διὰ τοῦτο τῆς δίδεται διπλὴ μερίς φαγητοῦ, τρώγουσα δύο μπριζολάκια μετὰ κνυῶν εἰς κάθε γεῦμα τῆς καὶ τῶν σχετικῶν παραρτημάτων. («Ἀκρόπολη» 21 τοῦ Γενάρη σελ. 1, στήλ. 6).

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Μιὰ φορὰ εἶτανε δύο γειτόνισσες. Ἡ μιὰ εἶταν ἀρχόντισσα, κ' ἡ ἄλλη φτωχὴ. Φώναζε ἡ ἀρχόντισσα τὴ φτωχὴ καὶ τῆς ἐζύμωνε: ὕστερα τῆς ἔδινε γιὰ πληρωμὴ μιὰ φούχτα ἀλεύρι, καὶ πήγαινε αὐτὴ σὸ σπίτι τῆς κ' ἔκανε χυλὸ καὶ πότιζε τὰ παιδιὰ τῆς. Μ' ἐκεῖνο τὸ χυλὸ πάχυναν τὰ παιδιὰ τῆς φτωχῆς καὶ σὰν τὰ βλεπε ἡ ἀρχόντισσα ζούλευε. Μιὰ μέρα ἀποκόπησε καὶ ρώτησε τὴ φτωχὴ: Δὲ μού λές, γειτόνισσα, τί κάνουν τὰ παιδιὰ σου καὶ παχαίνουνε, νὰ τὸ κάμω κ' ἐγώ; (τὰ δικὰ τῆς εἶτανε ζαρωμένα καὶ κίτρινα). Νά, λέει αὐτὴ. Τὸ ἀλεύρι πού μοῦ δίνεις τὸ κάνω χυλὸ καὶ τὰ ποτιζω. Ἄλλο τίποτα.

Σὰν τᾶκουσε ἡ ἀρχόντισσα, φαγώθηκε ἀπὸ τὸ κακὸ τῆς. Ἐγὼ, λέει, εἶμαι αἰτία χωρὶς νὰ τὸ ξέρω, καὶ παχαίνουν αὐτηνῆς τὰ παιδιὰ; Ἄς παρατήσω ἀπ' αὐτὸ τὸ ψυχικόν. Κι ἀπὸ τότες παρήτησε, καὶ δὲν τῆς ἔδινε τὰ ἀλεύρι, μήτε τὴ φώναζε πιά νὰ ζυμώσῃ. Ἡ φτωχὴ ἡ καημένη σὰν εἶδε πὼς τῆς ἔκοψε τὸ κερμέτι τῶν παιδιῶν τῆς, γύριζε ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ καὶ μάζευε ὅ,τι ἔβρισκε καὶ τὰ γίριζε τὰ παιδιὰ τῆς.

Μιὰ μέρα δὲν εἶχαν πιά δαγκαματιὰ ψωμί, μήτε ἄλλο τίποτα. Πῆρε τὰ μάτια τῆς αὐτὴ καὶ διαβαίνει. Πῆγε, πῆγε, βρόκε μιὰ σπηλιὰ, πολὺ ἀλάργα ἀπὸ τὸ χωριὸ τῆς, κ' ἐκεῖ μέσα καθόντανε δώδεκα παληκάρια. Εἶταν οἱ δώδεκα οἱ μῆνες. Καλημέρα σας, παιδιὰ, λέει αὐτὴ. Καλῶς τῆ γουῖνλα. Πού εἴσουν ἐδῶ, τέτοιον καιρὸ μὲς στὸ κρύο; Ἄχ παληκάρη μ', λέει πάλι αὐτὴ. Γιὰ τὰ παιδιὰ του κανεῖς μήτε κρύο βλέπει, μήτε βροχὴ. Ὅλα τὰ ψηφῶ. Ἐλα θεῖα, νὰ σὲ ρωτήσω ἓνα λόγο, μὰ νὰ μού πῆς τὴν ἀλήθεια, λέει ὁ πρῶτος. Ποιὸς μῆνας σ' ἀρέσει πιὸ πολὺ; Ἀμὲ πειὸνα νὰ πῶ πρῶτα, καὶ πουν ὕστερα, λέει αὐτὴ, πού καθένα; ἔχει καὶ τὰ καλὰ του; Κι ἀρχάδιασε πιά τις χάρες ὀλονῶνε, μιὰ μιὰ, καὶ τοὺς κατακαυκίθηκε, χωρὶς ὅμως νὰ ξέρει, πὼς αὐτοὶ εἶταν οἱ μῆνες.

Σὰν τᾶκουσαν τὰ παληκάρια, τὰ ἐκαμαρώσαν τῆς γριᾶς τὰ λόγια. Παίζουν τὴ σακούλα τῆς πού εἶχε μαζί τῆς γιὰ νὰ μαζέψῃ χορτάρια καὶ ζῦλα, νὰ πᾶν νὰ ταγίσῃ καὶ νὰ ζεστάνῃ τὰ παιδιὰ τῆς, καὶ τὴ γεμίζουνε φλουριά. Ὑστερα τις δίνουν καὶ τῆς παραγγέλνουνε νὰ πᾶν σὸ σπίτι τῆς, νὰ σφαλίσῃ καλὰ τὴν πύρτα τῆς, κ' ὕστερα νὰ νοιάξῃ τὴ σα-

νὰ τοὺς τρομάξῃ καὶ τὰ καταπιάνουνται ὄλα. Ὁ Πέτρος μήτε τῶπαρνε μὲ τὸ νοῦ του πὼς μποροῦσε νὰ βρῶστίσῃ. Τόσο φιλότιμο εἶχε πού ἀπτό δὲν τὸ παραδεχότανε, κ' ἓνα κρυολόγημα, ἡ ἐλάχιστη ἀδιαθεσία τοῦ ἐρχόντανε σὰν προσβολὴ, σὰ νὰ γυρέβε κανένας νὰ τὸν πειράξῃ, νὰ τὸν ἀτιμάσῃ τὸν λόγου του, τὸ γίγαντα, νὰ τὸν ἀποδείξῃ γιὰ μικρότερο, γιὰ παρακατιανό, γι' ἀποσκουπίδιο. Δὲν εἶχε ἄδικο μὲ τὸ παραπάνω τὸ παιδί: μικροεμα, ὅπως κι ἂν εἶναι, τῆς ψυχῆς μας ἡ ἀβρῶστικα, παρακάτιασμα τῆς ἀξίας μας, ἀποσκουπίδιασμα τῆς ἀθρώπινης ἐνεργείας, καὶ πιθανὸ νάρθη καιρὸς ὅπου ὁ ἄθρωπος, μὲ τὸν πολιτισμό, μὲ τὴν ἐπιστήμη, μὲ τὴ θέληση, θὰ θελήσῃ, θὰ ξετινάξῃ ἀπὸ τὸ λαϊμὸ του τὴν ἀρχιγέννητη σκλαβιά. Ὡς πού νάρθη ὅμως ὁ χρυσὸς ὁ καιρὸς τῆς ὑγείας, χάθηκε κι ὁ Πέτρος.

Ἴσια ἴσια τὸ καλοκαίρι ὅπου ἀρχίζε ἡ Κατινούλα στὴν ἐξοχὴ νὰ νοιώθῃ τοὺς πρῶτους πόνους, τοῦ νεφριοῦ τῆς καὶ τῆς φούσκας, ὁ ἀδερφός τῆς, πού σὸ Παρίσι φύλαγε τὸ σπίτι μόνος του, ἔκαμε ἀπὸ προαίρεση καλὴ κἀτι πού τοῦ κόστισε φοβερά. Μιὰ μέρα ξέσπασε δεινὴ ἀνεμοζάλη, βροχίς, χαλαζία κι ἀστροπελέκια. Μάνιζε τόσο ἄγρια ἡ μπόρα πού βᾶγισε καὶ τσακίστηκε σὲ δύο κομμάτια ἓνα μεγαλό-

δέντρο τοῦ μπαξέ. Ὁ Πέτρος εἶτανε δούλος ἀφρωσιωμένος κι ἀγαποῦσε τὰ ρεντικὰ του. Φυβότανε κιάλας τὸν κ. Ὀλιπιόση, ὅπως τὰ ζῶα φοβοῦνται, χωρὶς νὰ ξέρουνε γιὰτί, ἀπὸ σέβας πρὸς τὸν ἀνώτερο. Τὸ νόμισε καὶ γιὰ χρέος του νὰ διορθώσῃ κάπως τὴ ζημία πού ἔγινε στὸν μπαξέ, ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν μπι-στερτήκανε. Τὸ δέντρο τὰ φανταστικῶν βρισκότανε ὀμπρὸς σὸ παράθυρο τοῦ ἐργαστηριοῦ. Δὲν μποροῦσε νὰ τὰ φῆσῃ ἔτσι. Πῆρε νὰ τὸ πριονίσῃ, νὰ τὸ σιάνῃ, νὰ τὸ ξανακἀμῃ δέντρο, κλαδέθοντας τὰ παθιασμένα τὰ κλαδιά, συγυρίζοντας τὰ ἄλλα. Ὡς ἐδῶ, πολὺ φρόνιμα. Ἐνῶ πριονίζε ὅμως, ἐνῶ κουβαλοῦσε καὶ δούλεβε δούλεβε, μὲ τὰ στήθια ξεγυμνωμένα, μ' ἓνα πουκάμισο μονάχα, ἡ βροχὴ πού εἶχε πᾶφει, ζανάπιασε ἀκόμα πιὸ δεινὴ. Ἐπεφτε κ' ἐπεφτε ἀπάνω στὸν ἴδρω του. Ἀπτός, ἐννοεῖται, τίποτα. Δὲν τὸ κουνούσε. Νὰ τελειώσῃ, κ' ἐπειτα βλέπομε. Τί θὰ πῆ μιὰ βροχὴ γιὰ ἓναν Πέτρο;

Τὸ κατάλαβε γλήγορα—ἡ πιὸ σωστὰ δὲ θέλησε νὰ τὸ καταλάβῃ. Γιὰ δεκαπέντε μέρες, φαγὶ δὲν μπόρεσε νὰ δῆ στὰ μάτια του. Ὁρεξὴ κκακιά. Λίγο ψωμί καὶ τυράκι. Ἐτσι, γιὰ νὰ βασταχτῇ. Φωτιὰ τὸ κεφάλι του. Ἡ κρύο κρύο, καὶ ψύχρα πού τὸν πέρειχνε. Περπατοῦσε μὲ κόπο στὴν ἀβλή. Σὰ μου-

διασμένος. Ζιλιζότανε ὄζω, μὲ τὸν ἀέρα. Βαρέθηκε, κλειδώθηκε στὴν κἀμερὴ του. Δὲν ἔβγαине. Ὑστερὶς ἀπὸ δεκαπέντε μέρες, φώναζε μιὰ γειτόνισσα, τὴ Ρόζα, νὰ κουβεντιάσουνε. Ὁ Πέτρος ἀγαποῦσε τὴ γυναίκα του μὲ ἀγάπη βουδῆ, σκλάβικη. Ξεφρενιασμένη ἔλεπε τότες ὅμως ἡ Λουίζα σὸ Χαμανοκόρφι κ' ἡ στερησὴ τῆς τοῦ ἔφερνε πολὺ περισσότερη πληξὴ ἀπὸ τὴν ἀβρῶστικα τὴν ἴδια, πού πολεμοῦσε κιάλας νὰ τὴν κρύψῃ ὡς καὶ στὸν ἑαπτό του. Λοιπὸν ἄμα τοῦ φάνηκε πὼς ἔγινε πιά καλὰ, θέλησε νὰ πιάσῃ τις ὀμιλίες μὲ τὴ Ρόζα, ἴσως καὶ τοῦ ζήτησῃ νέα τῆς γυναίκας, γιὰ νὰ μὴν ἔχῃ τάχα τὴν ντροπὴ νὰ χρίσῃ ἀπτός, παρὰ νὰ τὰ πῶνε, ὅταν ἀρχίσῃ τοῦ λόγου τῆς. Μὲ ἡ γειτόνισσα τοῦ ζήτησε πρῶτα πρῶτα νέα δικὰ του, γιὰτί μόλις τὸν ἀντίκρυσε καὶ σάστισε μὲ τὴν ὄψη του. Χλωμός, κκτασπρος, λιγεμένος, μ' ἓνα ἦσυχον παιδιάτικο χαμόγελο ἀσυνθησιτό του καὶ πού δὲ σοῦ θύμιζε διόλου τὸ ὕφος του ἐκεῖνο τὸ παληκάρικο καὶ κάπως ἄγριο. Κουβαριασμένος σὸ κατώφλι ὄζω τῆς κἀμερῆς του πιὸ πολὺ παρὰ καθισμένος, μέσα στὴν ἀβλή τῆς μεγάλης, ἐμοιάζε σωστὸ ὀμαδί. Τὸν πλάγιασε ἡ Ρόζα μάνι μάνι σὸ κρεβάτι του, τὸν κουκούλωσε, τοῦ ἔδωσε βῶμι, τοῦ ἔδωσε καὶ ζεστά, νὰ